

Rapport Tussenevaluatie Proef Belonen

Februari 2018

Opdrachtgever	Rutger Ekhart, gemeente Zwolle
Opdrachtnemer	Onderzoek & Informatie, gemeente Zwolle
Versie	1
Datum	21 februari 2018

Datum	21 februari 2018
Titel	Rapport Tussenevaluatie Proef Belonen

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Uitkomsten tussenevaluatie	4
2.1	Wegbrengen restafval	4
2.2	Invloed van financiële beloning	5
2.3	Moeilijk te scheiden afval	6
2.4	Benodigdheden om afval beter te kunnen scheiden	7
2.5	Wat is goed en niet goed aan de Proef Belonen	7
2.6	Eindopmerkingen	8
	Bijlage	9
	Kenmerken deelnemers tussenevaluatie	9

1 Inleiding

Voor de Proef Belonen, die sinds half november 2017 loopt, is eind januari/begin februari 2018 een tussenevaluatie uitgevoerd onder bewoners die tijdens de nulmeting van deze proef hebben aangegeven bereid te zijn hier aan deel te nemen. De tussenevaluatie heeft als doel om tussentijds een beeld te krijgen van hoe inwoners de Proef Belonen ervaren.

De tussenevaluatie heeft online plaatsgevonden; 713 bewoners hebben hiertoe in de nulmeting hun e-mailadres doorgegeven. Via een e-mail hebben zij een uitnodiging ontvangen voor de online tussenevaluatie. De (korte) vragenlijst is opgesteld door ROVA en gemeente Zwolle.

Van de 713 bewoners hebben er 497 aan de tussenevaluatie meegewerkt. De respondenten zijn als volgt verdeeld over de twee gebieden waarbinnen de proef plaatsvindt,.

Tabel 1: respons tussenevaluatie

	<i>steekproef</i>	<i>respons</i>	<i>respons in %</i>
Gerenbroek	333	244	73%
Schoonhorst	380	253	67%
Totaal	713	497	70%

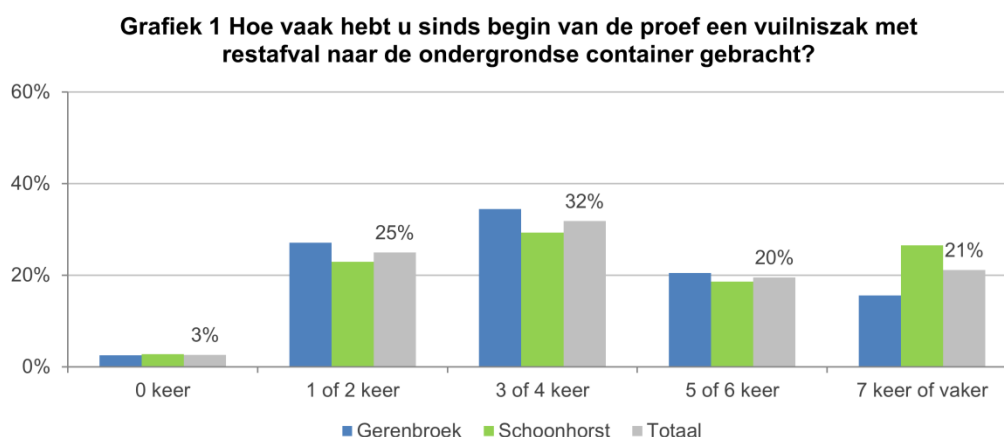
Dit rapport betreft een beknopte weergave van de uitkomsten voor de buurten afzonderlijk en voor het totaal. De antwoorden op open vragen zijn achteraf gecategoriseerd naar onderwerp. De meest voorkomende antwoorden zijn in deze rapportage genoemd.

Doordat de respondenten van de nulmeting zelf hebben aangegeven of zij wilden meedoen aan de tussenevaluatie, is het mogelijk dat de steekproef van de tussenevaluatie niet representatief is. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat inwoners die positief tegenover de proef staan, zich meer hebben aangemeld dan negatieve inwoners, of juist andersom. Het is daarom van belang deze tussenevaluatie uitsluitend te gebruiken om een globaal beeld te krijgen van hoe de deelnemers de proef beleven. Om die reden wordt in dit rapport voornamelijk gesproken over deelnemers en niet over huishoudens of inwoners.

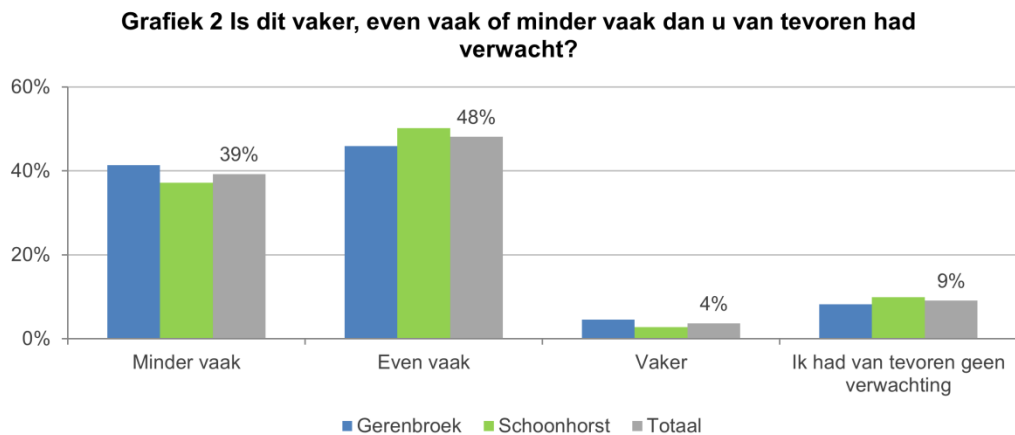
2 Uitkomsten tussenevaluatie

2.1 Wegbrengen restafval

Een groot deel van de deelnemers aan de tussenevaluatie (79%) heeft niet vaker dan 6 keer een vuilniszak met restafval weggebracht naar de ondergrondse container. Een berekening maken aan de hand van de beloningsstaffel, komen deze deelnemers voor de maximale beloning in aanmerking, wanneer zij deze frequentie blijven aanhouden tot het eind van de proef. Dat in Schoonhorst meer deelnemers 7 keer of vaker een vuilniszak hebben weggebracht, is deels te verklaren doordat bewoners van hoogbouw geen mogelijkheid hebben om gft-afval apart te houden en daardoor vaker restafval wegbrengen. Hoogbouw komt in Gerenbroek niet voor.

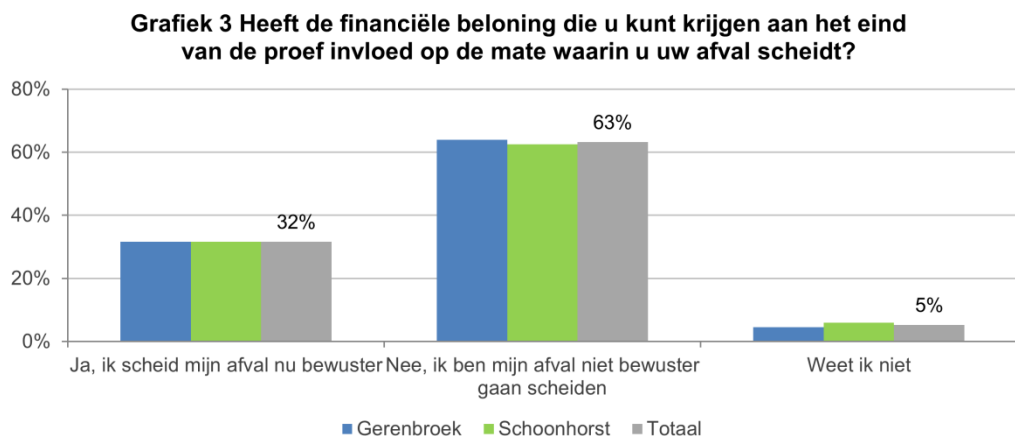

Voor bijna de helft van de deelnemers is de frequentie van het wegbrengen van restafval gelijk aan wat ze van tevoren hadden verwacht. Ongeveer twee vijfde (39%) heeft minder vaak restafval weggebracht dan verwacht. Dat geldt in veel mindere mate voor deelnemers die 7 keer of vaker een vuilniszak hebben weggebracht (14%). Onder hen had ook een groter deel vooraf geen verwachting dan gemiddeld (17 t.o.v. 9%). Kijkend naar type huishouden zijn het vooral de huishoudens met kinderen die vaker dan 7 keer een vuilniszak hebben weggebracht; onder stellen met kinderen geldt dat voor 38%.

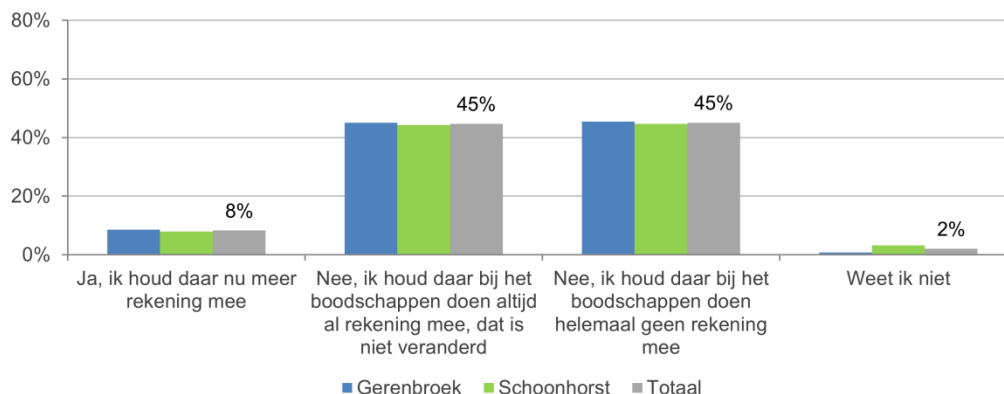
2.2 Invloed van financiële beloning

Voor bijna een derde van de deelnemers aan de tussenevaluatie heeft de financiële beloning een positieve invloed op de mate waarin zij hun afval scheiden; zij zijn dat bewuster gaan doen. Voor de rest heeft de beloning hier geen invloed op, of men weet dat zelf niet.

De financiële beloning heeft voor een klein deel van de deelnemers invloed op de mate waarin zij tijdens het boodschappen doen rekening houden met hoe zij kunnen zorgen voor minder afval: 8% is hier meer rekening mee gaan houden. Bijna de helft (45%) houdt daar geen rekening mee en een even grote groep deed dat al voordat de proef zich voordeed.

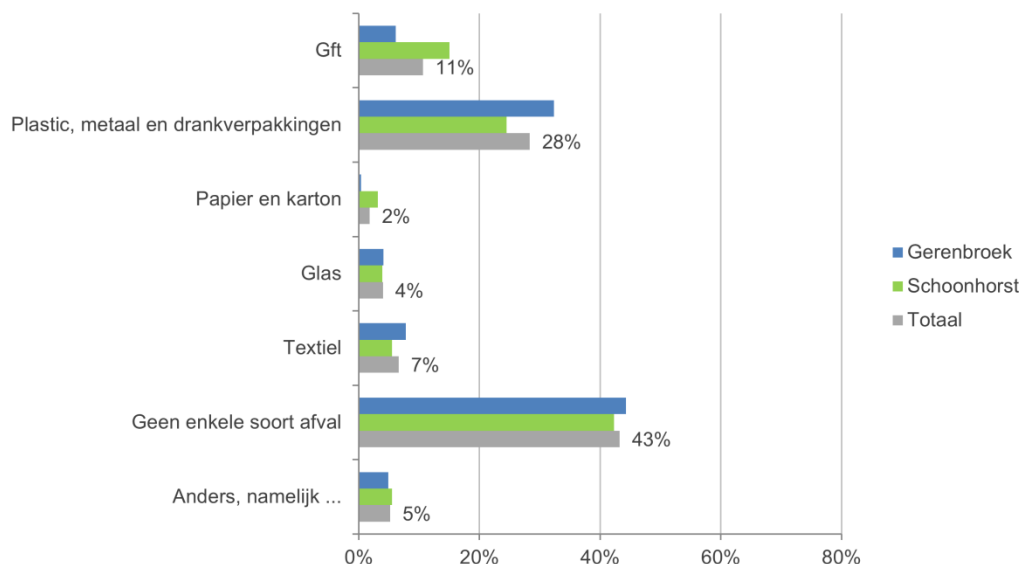
Grafiek 4 Heeft de financiële beloning invloed op de mate waarin u er bij het boodschappen rekening mee houdt hoe u kunt zorgen voor minder afval?

2.3 Moeilijk te scheiden afval

Op de vraag welk soort afval men het moeilijkst vindt om te scheiden, antwoordt 43% geen enkele soort afval lastig te vinden om te scheiden. Door de resterende deelnemers wordt PMD het meest als lastig te scheiden beschouwd (28%). Gft-afval vindt 11% lastig te scheiden; onder bewoners van hoogbouw betreft dit 24%.

Grafiek 5 Welk soort afval vindt u het moeilijkst om te scheiden?

Onder de antwoordcategorie 'anders, namelijk...' zijn verschillende antwoorden genoteerd, zoals chipszakken, folie, chemisch afval en luiers.

2.4 Benodigheden om afval beter te kunnen scheiden

De deelnemers is ook gevraagd wat zij nodig hebben om het soort afval dat zij het moeilijkst vinden om te scheiden, beter te kunnen scheiden. Per soort afval zijn voornamelijk de volgende antwoorden gegeven:

Gft-afval:

- Een gft-bak voor in huis;
- Een plek om gft kwijt te kunnen (aparte container, ondergrondse container);
- Schoonmaken van container of verstrekken van ander soort bak die niet gaat stinken.

Plastic, metaal en drankverpakkingen:

- Duidelijke voorlichting/instructie/lijst wat wel en niet in de pmd-container mag;
- Frequenter legen van pmd-container (of grotere container).

Papier en karton:

- Een grotere, betere opening in de container.

Glas:

- Een glaskak dichtcr bij huis.

Textiel:

- Duidelijkheid over waar het in of naartoe kan / meer informatie;
- Brengmogelijkheid dichtcr bij huis.

2.5 Wat is goed en niet goed aan de Proef Belonen

Wat vindt u goed?

De deelnemers hebben via een open vraag aangegeven wat zij goed vinden aan de proef. Het gros van de antwoorden heeft te maken met bewustzijn:

- Stimulans om afval beter of bewuster te gaan scheiden;
- Vergroting van de bewustwording met betrekking tot afval en scheiden van afval;
- Meer bewustzijn van de hoeveelheid afval die je hebt.

Dat er een beloning gekoppeld is aan de inspanning, vinden sommige deelnemers eveneens goed aan de Proef Belonen, maar ook wordt gezegd dat de beloning niet nodig is of niets toevoegt.

Wat vindt u niet goed?

De deelnemers hebben ook geantwoord op de vraag wat zij niet goed vinden aan de Proef Belonen. De volgende punten zijn het meest genoemd:

- De proef zou moeten draaien om het gewicht aan restafval dat je wegbrengt, niet om het aantal aanbiedingen. Afval gaat stinken als je het lang 'bewaart' om het op te sparen en minder vaak restafval aan te bieden. Nu, in de winter, gaat dat soms nog wel, maar in de zomer is lang bewaren geen optie. Het is vreemd dat je (om in aanmerking te komen voor een beloning) vies en stinkend afval niet meteen kunt wegbrengen, terwijl het voor het gewicht en mate van afval scheiden niet uitmaakt.
- De proef werkt meer zwerfafval in de hand (of men vreest daarvoor) en restafval wordt nu vaker in groene, grijze of blauwe container gedeponeerd.
- De pmd-container zit sneller vol en moet vaker worden geleegd.
- Voor gezinnen met kinderen in de (stinkende) luiers of voor grote gezinnen (met meer afval) is een beloning niet haalbaar, door teveel afval.
- De ondergrondse container is vaak overvol of geblokkeerd.
- Het bedrag van de beloning is te laag om te kunnen prikkelen.
- Een beloning zou niet nodig moeten zijn om mensen te stimuleren afval (bewuster) te gaan scheiden.
- Is dit de opmaat naar betaald gebruik van de ondergrondse container?

2.6 Eindopmerkingen

Aan het eind van de korte vragenlijst mochten de deelnemers nog iets anders meegeven, bijvoorbeeld wat zij in de vragenlijst nog niet kwijt konden. Ruim twee vijfde van de deelnemers heeft hier nog iets genoteerd. Grotendeels betreft het een herhaling van wat eerder al was genoemd. De opmerkingen van de deelnemers betreffen vooral het volgende:

- Blijf doorgaan met stimuleren van inwoners om bewuster afval te scheiden.
- Containers vaker legen (zowel ondergrondse als grijze, groene en blauwe).
- Opening papiercontainer veranderen (te klein).
- Ga uit van gewicht in plaats van aantal aanbiedingen.
- Communiceer meer of beter over welk afval waarbij hoort en wat er verder met afval gebeurt.
- Meer controleren op zwerfvuil.
- Graag een oplossing bieden voor het aanbieden van luiers.
- Ga zo door / succes.

Datum

21 februari 2018

Titel

Rapport Tussenevaluatie Proef Belonen

Bijlage

Kenmerken deelnemers tussenevaluatie

<i>Soort woning</i>	<i>Gerenbroek</i>	<i>Schoonhorst</i>	<i>Totaal</i>
Laagbouw met tuin	99%	75%	87%
Laagbouw zonder tuin	1%	1%	1%
Appartementencomplex/gestapelde bouw/ hoogbouw	0%	24%	12%
Totaal	100%	100%	100%

<i>Soort huishouden</i>	<i>Gerenbroek</i>	<i>Schoonhorst</i>	<i>Totaal</i>
Ik woon alleen	15%	28%	22%
Ik woon met mijn partner zonder kinderen	41%	32%	36%
Ik woon met mijn partner met kind(eren)	38%	32%	35%
Ik woon zonder partner met kind(eren)	5%	8%	6%
Ik ben inwonend bij anderen	0%	0%	0%
Anders, namelijk ...	1%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%